

Ιστορικό

Ιστορικά – Πληροφοριακά στοιχεία για το ΤΠ&Δ

Στις 29 Ιουλίου 1839 συστάθηκε, με νόμο, Καταθετικό Ταμείο Παρακαταθηκών και στη συνέχεια με τον νόμο 1608/1919 ιδρύθηκε το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων. Έκτοτε, εξελίχθηκε σε αυτόνομο χρηματοπιστωτικό διαχειριστικό Οργανισμό (Ν.Π.Δ.Δ.) περιφερειακής ανάπτυξης με δική του περιουσία, κίνδυνο και πίστη, ο οποίος λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Οικονομικών και πλέον περιλαμβάνεται στους Φορείς Γενικής Κυβέρνησης, στον υποτομέα Κεντρικής Κυβέρνησης. Παράλληλα, εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος για δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της. Επειδή έχει τη νομική μορφή Ν.Π.Δ.Δ. δε συμμετέχει στη διατραπεζική αγορά και τα διαθέσιμά του είναι υποχρεωτικά κατατεθειμένα στην Τράπεζα της Ελλάδος. Είναι μέτοχος της ΔΙΑΣ Α.Ε.

Σκοπός της ιδρύσεώς του ήταν η αποκλειστική φύλαξη και διαχείριση κάθε είδους παρακαταθήκης.

Ο θεσμός της παρακαταθήκης δημιουργήθηκε από τις ανάγκες της συναλλαγής και αποβλέπει να διασφαλίσει τα δικαιώματα πάνω στην παρακατάθεση. Πριν το 1919, προβλέπονταν περιπτώσεις στις οποίες η παρακατάθεση στο Δημόσιο Ταμείο χρηματικών κεφαλαίων ή αξιών ήταν υποχρεωτική ή αναγνωριζόταν σαν τρόπος εξόφλησης χρέους. Με αυτό τον τρόπο, προστατεύονταν τα δικαιώματα και τα συμφέροντα τόσο του παρακαταθέτη όσο και εκείνου υπέρ του οποίου γινόταν η παρακατάθεση.

Διαχρονικά και παράλληλα με την εξέλιξη της λειτουργίας του Κράτους και της Εθνικής Οικονομίας, το Τ.Π.&Δ., πέρα από τη διαφύλαξη της δημόσιας παρακατάθεσης, ανέπτυξε και άλλες δραστηριότητες και κυρίως στον τομέα διαχείρισης κεφαλαίων διαφόρων φορέων του Δημοσίου. Από το σύνολο των δραστηριοτήτων του δημιουργήθηκαν τα περιθώρια διάθεσης κεφαλαίων υπό μορφή δανείων και θεσμοθετήθηκαν οι κατηγορίες δανειζομένων, όπως εξελίχθηκαν μέχρι σήμερα, για να καλύψουν κοινωνικές ανάγκες, γεγονός αναγκαίο και εφικτό.

Η συμβολή του Τ.Π.&Δ. στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου περιλαμβάνει ουσιαστικά τέσσερις διακριτικές περιόδους συμμετοχής στην αναπτυξιακή προσπάθεια της χώρας.

Η πρώτη περίοδος, από την ίδρυσή του (και ειδικότερα από το 1925) μέχρι τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, χαρακτηρίζεται από έναν ιδιαίτερο δυναμισμό στη χορήγηση δανείων για εκτέλεση έργων κοινής ωφέλειας. Ειδικότερα, την περίοδο αυτή δανειοδοτεί έργα ύδρευσης, αποξήρανσης ελών, ηλεκτροφωτισμού, κατασκευής λιμένων, οδοποιίας, ανέγερσης δικαστικών μεγάρων, διδακτηρίων, στρατώνων κλπ. Σημαντικά, επίσης, ποσά διατέθηκαν πριν από τον πόλεμο για την ασφάλεια της χώρας και ειδικότερα για την αγορά όπλων και την κατασκευή οχυρωματικών έργων.

Η δεύτερη περίοδος, από τη λήξη του πολέμου και μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '80, και παρά τη δυσμενή θέση στην οποία βρέθηκε το Ταμείο με τον πόλεμο (απώλεια του μεγαλύτερου μέρους του αποθεματικού του κεφαλαίου), χαρακτηρίζεται από προσπάθεια ανασχηματισμού διαθέσιμων κεφαλαίων και επέκτασης των αρμοδιοτήτων του σε νέους τομείς δράσεις. Την περίοδο αυτή είναι που αρχίζει να ασκεί την Ταμειακή Υπηρεσία των Δήμων και

Κοινοτήτων καθώς και άλλων Νομικών Προσώπων αλλά και τη διαχείριση των Νομαρχιακών και άλλων Ταμείων. Η συγκέντρωση σημαντικών διαθέσιμων κεφαλαίων επιτρέπει πλέον στο Ταμείο να χορηγήσει σημαντικά δάνεια, τόσο σε Δημόσιους Υπάλληλους για τις στεγαστικές τους ανάγκες, όσο και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και σε διάφορα άλλα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου και Ιδιωτικού Δικαίου για πάσης φύσης έργα κοινής ωφέλειας. Το Ταμείο εξελίχθηκε εκ νέου σ' έναν ισχυρό Ειδικό Πιστωτικό Οργανισμό για την εξυπηρέτηση του Δημόσιου και Κοινωνικού Συμφέροντος.

Η τρίτη περίοδος (από τη δεκαετία '80 έως το 2010) χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη των Νέων Θεσμών στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και το Ταμείο διαδραματίζει στο πλαίσιο αυτό πρωτεύοντα ρόλο. Δανειοδοτεί Δημοτικές και Κοινοτικές Επιχειρήσεις και Αναπτυξιακές Εταιρείες παντός σκοπού και συμβάλλει έτσι, με τον δικό του τρόπο, στην προώθηση της Τοπικής Ανάπτυξης και των τοπικών παραγωγικών πρωτοβουλιών. Συμμετέχει δε το ίδιο σε Αναπτυξιακές Εταιρείες (ΕΕΤΑΑ, ΕΤΑΝΑΜ). Παράλληλα υποστηρίζει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης καλύπτοντάς τους την ίδια συμμετοχή για προγράμματα και επενδύσεις που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία (ΕΑΠΤΑ I & II, δίκτυα και βιολογικοί καθαρισμοί των ΔΕΥΑ, Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, Ταμείο Συνοχής κ.λπ.). Την ίδια περίοδο παίρνει πρωτοβουλίες που ενισχύουν τον ευρωπαϊκό του προσανατολισμό :

- Συνάπτει δάνεια πολλών δισεκατομμυρίων, σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα, με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τα οποία μεταβιβάζει στη συνέχεια σε Δήμους, Κοινότητες και ΔΕΥΑ, καθώς και σε φορείς που συμμετείχαν στην ανασυγκρότηση της Καλαμάτας μετά τους σεισμούς του 1986 (ΟΕΚ, ΔΕΑΚ, ΑΔΕΚ).
- Αναλαμβάνει την Οικονομική Διαχείριση του 1ου & 2ου Ειδικού Αναπτυξιακού Προγράμματος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΑΠΤΑ I & II).
- Αναπτύσσει τις σχέσεις του με την Credit Local de France

(Αυτοδιοικητική Πίστη Γαλλίας) δημιουργώντας ένα δίκτυο ανταλλαγής εμπειριών.

- Ενισχύει το χαρτοφυλάκιο του αποκτώντας μετοχές των τραπεζών Ελλάδος, Ιονικής, Εθνικής, Εμπορικής, Αττικής καθώς και άλλων οικονομικών μονάδων των οποίων οι μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.).

Κατά την τέταρτη περίοδο (από το 2011 έως και σήμερα), το Τ.Π.&Δ., σε επιβεβαίωση της διαχρονικά καθοριστικής συμβολής του στην ελληνική οικονομία και κοινωνία, υλοποιεί προγράμματα συγχρηματοδότησης των Ο.Τ.Α. με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων καθώς και δράσεις στοχευμένων μελετών αλλά και επιχορηγήσεων προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα, τα οποία συμβάλλουν στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, ενώ ταυτόχρονα προβαίνει σε αναδιάρθρωση των δανείων των Ο.Τ.Α. για την ενίσχυση της ρευστότητας τους. Επιπλέον, καθίσταται ο θεματοφύλακας των πόρων του Πράσινου Ταμείου για χρηματοδοτικά προγράμματα των Ο.Τ.Α. και συμβάλλει καθοριστικά, ως ταμειακός μηχανισμός του Κράτους, στην επιτυχή υλοποίηση των πληρωμών των προγραμμάτων επιταγών εισόδου στην αγορά εργασίας για ανέργους και επιταγών επαγγελματικής κατάρτισης.